

Concluzii ale Consiliului privind arhitectura: contribuția culturii la dezvoltarea durabilă

(2008/C 319/05)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

1. AVÂND ÎN VEDERE:

- Tratatul de instituire a Comunității Europene,
- Rezoluția Consiliului din 12 februarie 2001 privind calitatea arhitecturii în mediul urban și în cel rural ⁽¹⁾, care afirmă că arhitectura este un element fundamental al culturii și al mediului de viață din fiecare dintre țările noastre,
- Concluziile Consiliului din 24 mai 2007 privind contribuția sectoarelor culturii și creației la îndeplinirea obiectivelor de la Lisabona ⁽²⁾, care subliniază că activitățile culturale și domeniile creației, printre care și arhitectura, joacă un rol primordial în stimularea inovării și a tehnologiei și constituie vectorii principali ai unei creșteri durabile în viitor,
- precum și Rezoluția Consiliului din 16 noiembrie 2007 privind o agendă europeană pentru cultură ⁽³⁾ care, în continuarea comunicării Comisiei din 10 mai 2007 ⁽⁴⁾, evidențiază rolul transversal al culturii;

2. LUÂND ACT:

- de noua strategie a Uniunii Europene pentru dezvoltare durabilă ⁽⁵⁾, adoptată de Consiliul European la 15-16 iunie 2006, al cărei obiectiv general îl reprezintă compilarea și consolidarea acțiunilor care permit Uniunii Europene să îmbunătățească în mod continuu calitatea vieții generațiilor prezente și viitoare, prin crearea unor comunități durabile, capabile să gestioneze și să utilizeze resursele în mod eficient și să exploateze potențialul de inovare ecologică și socială al economiei, garantând prosperitatea, protecția mediului și coeziunea socială,
- de Carta de la Leipzig privind orașul european durabil, adoptată de miniștrii însărcinați cu dezvoltarea urbană la 24 mai 2007 ⁽⁶⁾, care subliniază importanța culturii arhitecturale și solicită adoptarea, în cadrul procesului de dezvoltare urbană, a unei abordări integrate care să includă dimensiunile economică, socială, ecologică și culturală ale orașelor; bazându-se pe cooperarea dintre diferitele niveluri de responsabilitate administrativă și politică și dintre actorii publici și privați;

3. SALUTÂND:

- lucrările „Forumului european pentru politici arhitecturale” în ceea ce privește mizele calității arhitecturale și ale dezvoltării durabile;

4. SUBLINIIND CĂ:

- arhitectura, disciplină de creație culturală și de inovare, inclusiv inovare tehnologică, constituie o ilustrare remarcabilă a contribuției pe care o poate avea cultura la dezvoltarea durabilă, având în vedere impactul acesteia asupra dimensiunii culturale a orașelor, dar și asupra economiei, coeziunii sociale și mediului,
- arhitectura reprezintă, printre altele, un exemplu al caracterului transversal al culturii, prin faptul că face obiectul mai multor politici publice, nu numai al politicilor culturale;

5. AVÂND ÎN VEDERE CĂ:

- orașele europene se confruntă în prezent cu provocări majore: evoluțiile demografice și consecințele acestora în ceea ce privește expansiunea urbană, problemele de mediu și combaterea schimbărilor climatice, menținerea coeziunii sociale, în special în contextul mutațiilor economice și culturale, protejarea și valorizarea patrimoniului arhitectural și cultural,
- răspunsul la aceste provocări are legătură cu dezvoltarea urbană durabilă, o abordare integrată și creativă în cadrul căreia cultura, economia, dimensiunea socială și mediul joacă un rol la fel de important,
- dezvoltarea urbană durabilă implică:
 - acordarea unei atenții deosebite calității și diversității arhitecturale, componente ale diversității culturale, păstrării și punerii în valoare a patrimoniului, precum și identității unice a peisajelor naturale sau urbane,
 - contribuția la o gestionare a proiectelor care să promoveze utilizarea și reconversia terenurilor și clădirilor existente, în special a siturilor industriale în paragină, controlul resurselor energetice în contextul combaterii schimbărilor climatice și reducerea poluării,
 - luarea în considerare, prin abordări arhitecturale și urbanistice inovatoare, a evoluției modurilor de viață ale locuitorilor, în special a aspectelor legate de mobilitate și de mutațiile demografice, precum și a obiectivelor de coeziune și diversitate socială, de dialog intercultural și de participare cetățenească,
 - promovarea unor creații arhitecturale de calitate, factor de dinamism economic și de atractivitate turistică a orașelor,
- arhitectura joacă un rol de sinteză și de inovare în punerea în aplicare a unei dezvoltări urbane durabile, permițând în special:
 - găsirea unei armonii între exigențele uneori divergente pe care le reprezintă conservarea clădirilor și a peisajelor și creația contemporană sau între aspirațiile legitime ale locuitorilor și controlul expansiunii urbane,

⁽¹⁾ JO C 73, 6.3.2001, p. 6.⁽²⁾ JO C 311, 21.12.2007, p. 7.⁽³⁾ JO C 143, 10.6.2008, p. 9.⁽⁴⁾ Documentele 9496/07 și 9496/07 ADD 1.⁽⁵⁾ Documentul 10117/06.⁽⁶⁾ http://www.eu2007.de/en/News/download_docs/Mai/0524-AN/075DokumentLeipzigCharta.pdf

- contribuția, prin diversitatea, calitatea și creativitatea sa, la îmbogățirea culturală și la calitatea vieții cetățenilor, precum și la dinamismul economic, comercial și turistic al orașelor, în special prin intermediul „pepinierii” de întreprinderi mici și mijlocii,
 - dezvoltarea urbană durabilă reprezintă în sfârșit o posibilitate de creare, de inovare, de reînnoire a scrierilor arhitecturale și de readaptare și reinterpretare a practicilor tradiționale;
6. SUBLINIIND CU INTERES:
- inițiativele numeroaselor orașe europene, în special în cadrul „capitalelor europene ale culturii”, al căror scop este să facă din cultură, și în special din arhitectură, un instrument major al regenerării lor,
 - apariția „orașelor creative”, a căror dezvoltare urbană durabilă se bazează pe noi factori de competitivitate, printre care se numără calitatea infrastructurii urbane și interacțiunile dintre cultură și industrie;
7. INVITĂ STATELE MEMBRE ȘI COMISIA, ÎN LIMITELE COMPETENȚELOR CARE LE REVIN ȘI CU RESPECTAREA PRINCIPIULUI SUBSIDIARITĂȚII:
- să țină seama de arhitectură și de caracteristicile sale, în special de dimensiunea sa culturală, în cadrul politicilor relevante, mai ales politicile din domeniul cercetării, al coeziunii economice și sociale, al dezvoltării durabile și al educației,
 - să dezvolte, în ceea ce privește arhitectura, pe lângă normele tehnice, o abordare care să cuprindă obiective globale, economice, sociale, culturale și de mediu,
 - să promoveze inovarea și experimentarea în ceea ce privește dezvoltarea durabilă în domeniul arhitecturii, al urbanismului și al peisagisticii, în special în cadrul politicilor și programelor europene sau cu ocazia licitațiilor publice,
 - să îmbunătățească nivelul de cunoaștere, în special din punct de vedere statistic, a sectorului arhitecturii și a contribuției acestuia la dezvoltarea durabilă,
 - să sensibilizeze publicul în ceea ce privește rolul arhitecturii și al urbanismului în crearea unui mediu de viață de calitate și să încurajeze implicarea sa în dezvoltarea urbană durabilă,
- să analizeze, în cooperare cu specialiștii din domeniu și ținând seama de experiența acumulată de unele state membre, fezabilitatea unui „moment culminant” european consacrat, în fiecare an, arhitecturii,
 - să se asigure împreună că se dă curs prezentelor concluzii și să realizeze în 2012 bilanțul punerii lor în aplicare;
8. INVITĂ STATELE MEMBRE:
- să depună eforturi pentru ca arhitectura să joace un rol de sinteză și de inovare în procesul de dezvoltare durabilă încă din etapa de concepere a unui proiect arhitectural, urbanistic, peisagistic sau de reabilitare a unui sit,
 - să contribuie la dezvoltarea potențialului de creștere economică și de utilizare a arhitecturii, sector cultural și creativ,
 - să încurajeze educația în ceea ce privește arhitectura, inclusiv patrimoniul, și mediul de viață, în special prin educația artistică și culturală,
 - să încurajeze formarea inițială și continuă a arhitecților, a urbanistilor și a peisagiștilor în materie de dezvoltare durabilă,
 - să aibă în vedere arhitectura în cadrul procesului de punere în aplicare a „Anului european al creativității și inovării (2009)”,
 - să recurgă, dacă este necesar, la metoda deschisă de coordonare din domeniul culturii;
9. INVITĂ COMISIA:
- să ia în considerare arhitectura în pregătirea Cărții verzi privind domeniile culturale și creative,
 - să asocieze rețelele de experți și de specialiști din sectoarele public și privat ale arhitecturii, cum ar fi „Forumul european pentru politici arhitecturale”, la lucrările și consultările cu privire la mizele și/sau întrebările legate de arhitectură,
 - să încurajeze, în colaborare cu aceste rețele și cu rețeaua europeană a școlilor de arhitectură:
 - informarea, schimbul de bune practici și activitățile de cercetare dintre arhitecți, șefi de șantier și utilizatori,
 - formarea tinerilor profesioniști în domeniul arhitecturii, al urbanismului și al peisagisticii în materie de dezvoltare durabilă, valorizarea lucrărilor acestora și asigurarea accesului lor la licitațiile publice sau private.